

Česká televize

Vzdělávací pořady ve
vysílání České televize
v roce 2013

17.1. 2014

OBSAH

Úvod	3
Vzdělávání ve vysílání ČT1	4-6
Vzdělávání ve vysílání ČT2	7-12
Vzdělávání ve vysílání ČT24 a ČT sport a Nová média.....	13-14
Vzdělávání ve vysílání ČT:D.....	15-16
Vzdělávání ve vysílání ČT art.....	16-19
Data a shrnutí vzdělávání ve vysílání České televize 2013	20-21
Data z EBU.....	22-24
Závěr.....	25

Úvod

Vzdělávací pořady určené různým věkovým, zájmovým i sociálním skupinám diváků zůstaly také v roce 2013 jedním z hlavních pilířů vysílání České televize. Tento typ pořadů má stále nezastupitelný význam, protože svým charakterem doplňuje další informační zdroje, z nichž lze čerpat poznání o naší planetě, vesmíru i o všech oblastech a oborech lidské činnosti.

Česká televize předkládala v roce 2013 divákům vzdělávací pořady či pořadů se vzdělávacími prvky v mnoha žánrech v průběhu celého dne a to na všech svých programech i na internetu. Jejich prostřednictvím tak naplňovala vzdělávací úlohu, jež patří ke stěžejním funkcím veřejnoprávní televize definovaným přímo Kodexem ČT.

V roce 2013 podíl vzdělávacích pořadů, včetně vzdělávacích pořadů v širším pojetí, na vysílání ČT výrazně vzrostl. Na tomto růstu se významně podílely i oba nové kanály ČT:D a ČT art. Česká televize tak těžila z prohlubující se profilace jednotlivých programů a coby médium veřejné služby plnila i nadále klíčovou roli ve vzdělávání, mediální gramotnosti, celoživotním učení a seberozvoji a aktivně přispívala k vytváření společnosti založené na informacích a znalostech.

V oblasti vzdělávání Česká televize kombinuje původní i zahraniční tvorbu a různé formáty pořadů od dokumentů, hraných i animovaných filmů přes náročnější publicistiku až po zprostředkování špičkových uměleckých zážitků. Velkému diváckému zájmu se těšily jak přímé vzdělávací pořady, kde byl kladen důraz na odbornost a atraktivitu zpracování, tak i nepřímé vzdělávání, které nenásilnou formou zprostředkovalo poznání třeba i ve formě zábavných či publicistických pořadů.

Nová platforma programu ČT:D umožnila České televizi v loňském roce rozšířit zejména prostor určený pořadům zacíleným na dětského a mladého diváka, respektive pořadům rozvíjejícím a doplňujícím školní vzdělávání. A díky programu ČT art se zásadním způsobem obohatil také programový segment zacílený na sféru kulturního vzdělávání.

VZDĚLÁVÁNÍ VE VYSÍLÁNÍ ČT1

Ve vysílání ČT1, který je silně zaměřen na rodinu a tradice se vzdělávání odehrává zejména ve formě osvětových pořadů, přírodopisů a cestopisů a nepřímé vzdělávání bývá obsahem lifestylových pořadů, soutěžních pořadů, zábavných pořadů a v původní dramatické tvorbě a dokumentu.

Osvětové pořady

Pilířem ve vysílání vzdělávacích pořadů s osvětovými prvky se zařadily programy s mediální a finanční osvětou. Mediální tématicke se věnoval pořad **Sama doma**, ve kterém se diskutovalo i ve studiu a probíraly se témata jako média a vztahy, bezpečný internet a komunikace v rodině či volání o pomoc na internetu. Dalším pořadem, ve kterém se často objevovaly příspěvky s mediálně a finančně či spotřebitelsky vzdělávacím potenciálem, byl podvečerní pravidelný pořad **Černé ovce**, který občany nejen informuje, ale také chrání. Dále se ve vysílání objevovaly krátké šoty pro informování občanů, jak pracovat s internetem a jak využít jeho možnosti v 45dílném cyklu **Jak na internet II.**, krátké šoty pro informování občanů, jak nakupovat na internetu v cyklu **Nakupování z domova** a krátké šoty pro informování občanů, jak využít moderní technologie k pohodlnějšímu životu v cyklu **Využití technologií PC**. Mezi osvětové pořady se zařadily rady řidičům v pořadu **STOP/BESIPKY**.

Přírodopisy, cestopisy

Po celý rok se ve všední dny odpoledne vysílal cyklus **Cestománie**. Kromě toho nechyběl ani cyklus **Na cestě**. Zahraničním zajímavostem se věnoval i **Objektiv**, naopak domácí kulturu a tradice přiblížil cyklus **Toulavá kamera** a **Toulavá kamera ochutnává Česko**. Sobotní odpoledne již tradičně patřilo premiérové řadě cestovatelských fejetonů **Postřehy odjinud**.

Lifestylové a publicistické pořady

Kluci v akci – recepty všeho druhu zábavnou formou

Hobby naší doby – kaleidoskop zajímavostí ze všech oblastí lidských zájmů

Polopatě – novinka ve vysílání, moderní hobby magazín. Užitečné informace o zahradách, bydlení a stavebních úpravách všeho druhu a také aktuálních trendech.

Deník Dity P. – recepty všeho druhu, které jsou podávány osobitou formu hlavní představitelky pořadu, včetně rad a návrh pestrý životní příběh

Herbář – novinka ve vysílání, originální show plná bylinek a receptů nejen z nich pro lepší a zdravější život

Chalupa je hra - magazín plný zajímavostí, rad a inspirace

Bydlení je hra - magazín o kultuře bydlení

Zahrada je hra – magazín nápadů pro zahradu

Kuchařská pohotovost - profesionální kuchařský tým připravuje na základě zadání zajímavá jídla

Kaleidoskop – publicistický vzdělávací pořad seznamující s nejvýznamnějšími výročí týdne.

Vše o vaření - každý všední den zábavnou a srozumitelnou formou přinášel informace, rady, triky a samozřejmě recepty, které pomohou orientovat se mnohem lépe ve světě gastronomie

Novinkou ve vysílání Jedničky byl také zábavně vzdělávací cyklus o aktivních seniorech **Žiješ jenom 2x**. O tom, že životní šance se může objevit v každou chvíli, pokud člověk má zájem se učit novým věcem, ukazovala společenská reality show **Hospoda u druhé šance**.

Soutěžní pořady:

Každý všední den se od pondělí do čtvrtku ve vysílání ČT1 pravidelně objevovaly soutěže pro každého **AZ – kvíz** a **Taxík**.

Sobotní zábavné pořady:

Zázraky přírody – popularizace vědy, seznamování diváků s přírodními zákony přírody. Předávali se televizní, filmové, hudební i divadelní ceny (**Ceny Týtý, Český lev, Ceny anděl, Ceny Thálie**). A také se přispívalo na dobrou věc během charitativních pořadů **Pomáhejme dětem** či **Krása pomoci, Paraple** a **Možná přijde i charita** (Konto bariéry). Osvětu v oblasti energetických zdrojů a nápadů přinesl pořad **Ekologický Oskar**, významné a pohnuté osudy mimořádných osobností přinesl pořad **Ceny paměti národa**.

Dramatická tvorba

Zásadním pro loňský rok byl zejména dlouho očekávaný projekt **České století**. Tato unikátní filmová série režiséra Roberta Sedláčka rozkrývala tabu klíčových událostí našich moderních dějin. Do nedělního prime time bylo zatím zařazeno pět dílů (další díly se stále vyrábějí) tohoto premiérového cyklu: **Veliké bourání** (1918), **Den po Mnichovu** (1938), **Kulka pro Heydricha** (1941), **Všechnu moc lidu Stalinovi** (1948) a **Zabíjení soudruha** (1951). K dalším zásadním projektům tohoto žánru bezesporu patřil televizní film režiséra Víta Olmera **Lehká jako dech**, upozorňující na aktuální problémy dneška: nezdravé hubnutí, končícím anorexií a bulimií.

Dokumenty

Mezi pravidelné zábavně – vzdělávací pořady rozhodně patřily portrétní dokumenty o slavných osobnostech, které jsou neodmyslitelnou součástí vysílání Jedničky: **Komici na jedničku, Příběhy slavných** i **Neobyčejné životy**.

Mezi nejvýznamnější počiny ve vysílání ČT1 se stal i cyklus **Tajemství rodu**, ve kterém diváci sledovali výpravy českých osobností do minulostí svých rodů. Svě předky hledali mimo jiné osobnosti jako Viktor Preiss, Tomáš Halík, Michal Viewegh, David Vávra a další. Pátrání odkrylo i okolnosti velkých historických událostí v životě naší země až čtyři sta let nazpět.

V rámci Dne seniorů 1.10.2013 byl odvysílán premiérový filmový dokument **Šmejdi**, který upozorňoval na aktuální problém dneška: skryté kamery zachytily drsné pozadí předváděcích akcí pro seniory, a učil naše nejstarší občany, jak bránit svá práva.

60 let vysílání Č(S)T

Rok 2013 připomněl významné jubileum v oblasti televizního vysílání. První květnový den to bylo totiž přesně 60 let, kdy své pravidelné vysílání spustila Československá televize, a zahájila tak v českých zemích éru audiovizuálního světa přímo v domácnostech.

Na oslavu tohoto výročí ČT vybrala ze svého zlatého fondu to nejlepší, co od dob zahájení televizního vysílání vzniklo v oblasti seriálové a původní dramatické tvorby. Kromě toho přinesla i celou řadu pořadů, které byly tomuto výročí přímo určeny.

Nejprve je nutné zmínit ojedinělý projekt, v kterém se osobnosti České a Slovenské republiky vyzpovídávají a vyznávají k televizi. Jak je ovlivnila, co pro ně znamenala, co jim dala a za co jsou jí dodnes vděční. Jednalo se o 100 malých publicistických krátkých medailonků s názvem **100 pečetí**. Největší velikáni českého filmu, hudby, divadla, vědy, techniky, zdravotnictví, sportu a dalších významných oborů se vyjadřovali o tomto fenoménu a historii s tím spojenou.

Výročí slavil také tradiční pořad ČT **Úsměvy**, který se poprvé objevil na obrazovkách počátkem roku 1993. A v minulém roce byl proto zaměřen tématicky k historii televizního vysílání.

Kromě toho se v první polovině roce objevoval další z pořadů, který si určil za cíl představit historii Čt. Pořad s názvem **Abeceda ČT** představil vždy tři pořady se stejným počátečním písmenem v názvu, reprezentující odlišné žánry s cílem získat co nejplastičtější a nejoriginálnější pohled na televizní tvorbu.

V rámci sobotních večerů byly odvysílány dvě show s názvem **Chart show – Nejlepší scénky** a **Nejlepší večerníček**. Do ankety se zapojili diváci prostřednictvím webových stránek a hlasovali pro své oblíbence.

Během šedesáti let se v České televizi zrodilo velké množství zábavných pořadů, estrád a soutěží, které dodnes neztratily nic ze svého půvabu a stále baví diváky všech věkových kategorií. Spolu s Miroslavem Donutilem vzpomínali jeho hosté na tři generace televizní zábavy během tří večerů v pořadu **Televizní legendy**.

V květnu jsme také odvysílali nová vydání oblíbených show, které v minulosti slavily velký úspěch. Díky tomu se ve čtyřech večerech mohli diváci potěšit zbrusu novými vydáními pořadů **Kufr, Šance, Tak neváhej a toč-ještě jednou speciál!** a **Zpívá celá rodina**.

Oslavy vyvrcholily v prvním květnovém týdnu pořadem **Galashow 60**. Byl to noblesní zábavný večer, ve kterém se objevila plejáda zajímavých hostů, které si pozvala legenda televizní a filmové tvorby Jiřina Bohdalová.

Na závěr roku se na 60 let vysílání podíval i společný pořad České a Slovenské televize s názvem **Kouzelný Silvestr**, který zábavnou formou připomněl důležité historické okamžiky ze života obou národů v posledních šedesáti letech.

VZDĚLÁVÁNÍ VE VYSÍLÁNÍ ČT2

Z hlediska osvěty a vzdělávání má program ČT2 mezi ostatními programy České televize výlučnou pozici, neboť zprostředkování poznání a tím i v širším smyslu vzdělávání v nejrůznějších oblastech lidského vědění je jeho základní programovou strategií. Skladbou a výběrem pořadů zasahovala záměrně nejširší oblasti lidského poznání od přírodních a společenských věd až po kulturu a umění. V každém případě však vždy s nárokem na obsahy nejvyšší kvality a s ambicí sdělovat je nejen poutavě, ale i s nadčasovým přesahem. Rok 2013 pro ČT2 rokem proměny. Se zahájením vysílání programu ČT art a ČT:D v polovině roku byla většina pořadů a pravidelných programových oken kulturního zaměření a zaměření pro děti převedena do schématu nových programových kanálů. Na ČT2 se tak otevřel prostor pro rozšíření programové nabídky v některé z oblastí, hledání nových formátů, posílení a přesnější vydefinování programové strategie. Základní úloha programu jako zprostředkovatele poznání v nejrůznějších formách i žánrech, stejně jako společenská empatie ke všem skupinám menšin však zůstává nedotčena

Vzdělávání dětí

Pokud jde o dětské programy, jejich dosavadní nasazení na ČT2 bylo vyhodnoceno jako stabilní a dobře přijímané, jako příprava pro start budoucí skladby nového programu zůstalo i nadále dětem na ČT2 vyhrazeno podvečerní vysílání v kombinovaném bloku pořadů včetně Večerníčku pod názvem **Kavčí hnízdo**. Od pondělí do pátku od 17:00 – 19:30 pokračovalo vysílání původních zavedených formátů - **Planety Yó** pro starší děti a oblíbené **Kouzelné školky** pro nejmenší. Z konkrétních titulů se vy vysílání objevily tyto:

Bludiště, Záhady Toma Wizarada, Tykadlo, Byl jednou jeden člověk, Byl jednou jeden vesmír, Šikulové, Dům plný zvířátek, Kompas času, Věříš si, malý princ, Dětská hlídka, Pomáhejme si, Invaze planktonu, Vzduchoplavec Kráčmera, Záhadný projekt, Dobrodružství z půdy, Zoo v krabici, Dějiny udatného českého národa a další.

Důležitým pořadem, vysílaný v rámci planety You byly i **Zprávičky**. Zprávičky, který dlouhodobě podporuje mediální gramotnost, a to u školních dětí. S pravidelnými rubrikami: **Zpětné zrcátko** poskytlo dětem pravidelný souhrn aktuálních událostí týdne jejich očima a jazykem. **Miniparlament** nabídl dětem osobní zkušenosti s televizí v diskusním studiu. Vítězové pak natáčeli se zpravodajskými štáby ČT reportáže o svých tématech, které se nakonec odvysílaly ve Zprávičkách. Zprávičky od vás přinášely reportáže školních štábů pro web ČT24 na obrazovky ČT, sloužily dětským autorům jako zpětná vazba a ostatním dětem jako inspirace pro mediální aktivity. Zlínský filmový festival pro děti a mládež obohatila aktivní účast týmu Zpráviček o několik programů - moderátorská dílna pro dětské návštěvníky, mobilní verze diskusního studia Miniparlament pro zlínské školy anebo prohlídka přenosového vozu ČT pro rodiny s dětmi. **Slovička** byl animovaný projekt Zpráviček a režisérky Marii Procházkové na zlepšení mediální gramotnosti školních dětí, který jim názorně přiblížil obsah nejčastějších pojmů denního zpravodajství. Díky spolupráci dramaturgie Zpráviček s Edicí ČT nakonec vyšla i stejnojmenná kniha s DVD, která může sloužit jako učební pomůcka pro mediální výchovu. Mnohaleté zkušenosti z publicistického týdeníku pro děti přetavil tvůrčí tým v letošním roce při vzniku dětského kanálu ČT:D do nového formátu denního dětského zpravodajství. Díky tomu se zvýšilo povědomí o pořadu a jeho dopad na školní generaci.

Kromě těchto pořadů nabídla ČT2 pro starší děti i premiéru **mezinárodního projektu EBU Strachy, krachy** - o tom, jak překonat sám sebe, i když ještě nejste dospělí, s českým příspěvkem **Dávej pozor!** - Český díl mezinárodního koprodukčního cyklu EBU o tom, jak překonat sám sebe, i když ještě nejste dospělí.

Kulturní vzdělávání

Z kulturních pořadů ČT2 od začátku roku nabízela pravidelné kulturní pořady, které patřily k plánované objednávce budoucího programu ČT art. Magazíny – **Divadlo žije, Terra musica, Film 2013, měsíčníky Artmix, Třistatřicetři**, dále dokumentární záznamy hlavních kulturních událostí roku - **Designér roku 2012** – dokument o tvorbě českých designérů, se záznamem udílení letošních výročních cen za design, **Kritické vlny lásky** – dokument o nejlepších českých hercích, inscenacích, autorech a divadlech roku 2012 aneb vítězové 21. ročníku Cen Alfréda Radoka.

Ze zahraničních kulturních cyklů v programu dále pokračovaly cykly dokumentů **Svět umění (Skandální impresionisté, Portzamparc, David: Maratova smrt, Norman Foster** a další), dále cyklus **Galerie světa**, výběrově i dokumenty s tématem umění v oknech Lidé a společnost a Dokumentární klub a **Hudební klub** s nabídkou špičkových dokumentů o hudbě jako např. **Django Reinhardt, Buddy Miles, Étienne Daho, cyklus Abbey Road:Live III, Magical Mystery Tour, Carmen** a další.

Kulturní události jara:

Ceny české filmové kritiky (26.1.) - přímý přenos z vyhlášení třetího ročníku cen udělovaných nejlepším filmům a jejich tvůrcům z pražského divadla Archa, s průvodkyní Aňou Geislerovou,

Nominační večer Českého lva (2.2.) - přímý přenos jubilejního slavnostního večera se Simonou Babčákovou, Jakubem Žáčkem a v doprovodu vokálního kvarteta The Swings, **Trebbia 2013 (10.3.)** – záznam 13. ročníku předávání Evropských cen Trebbia za podporu kultury a tvůrčí činnost a předání benefičního šeku ze Smetanovy síně Obecního domu v Praze,

Magnesia litera (24.4.) - přímý přenos slavnostního večera spojeného s vyhlášením nejlepších knih uplynulého roku

Tohle je přepadení (1.6.) - záznam galavečera 53. ročníku Zlín Film Festivalu

Zahájení **68. mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro** (12.5.) – letos v přestávce s novým dokumentem, reflektujícím významné výročí České televize, s názvem: **Pražské jaro v České televizi - Česká televize na Pražském jaru – šest dekad úspěšné spolupráce** i několik dalších zážitků z domácí i zahraniční scény:

Díky nejen za jazz, pane prezidente - Slavnostní koncert k poctě českého prezidenta Václava Klause ze Španělského sálu Pražského hradu

Evropský koncert 2013 - Přímý přenos výročního koncertu Berlínské filharmonie ze Španělského sálu Pražského hradu,

Eurovizní soutěž mladých tanečníků 2013 –prestižní finálový večer z Baltské opery v Gdaňsku s českou reprezentantkou Adélou Abdul Khalegovou,

Benefičního koncertu České filharmonie na pomoc zasaženým povodněmi - Součástí koncertu dirigovaného Jiřím Bělohlávkem byla i veřejná sbírka, jejíž výtěžek přispěl na veřejnou sbírku organizace Člověk v tísni na pomoc postiženým,

Komponovaný večer k tématu Deindustrializace v sobotu 18.5., který spojil britský dokument **Requiem pro Detroit**, premiéru českého dokumentu Jany Chytilové **Po jantarové stezce** a záznam unikátního koncertu Filharmonie Brno z bývalé továrny Vaňkovka s dirigentem Alexandrem Markovičem, nazvaném **Z mosazi, železa a ocele**.

Osvěta a vzdělávání

ČT2 se nadále věnuje posílání veřejnoprávního média pravidelným vysíláním pořadů pro zdravotně postižené **Klíč** a **Televizní klub neslyšících**, dokumentů s tematikou **Queer**, náboženskému vysílání v pořadech **Křesťanský magazín**, **Sváteční slovo**, cyklus dokumentů **Cesty víry**, talk show **Uchem jehly**, Sváteční slovo **přenosy významných bohoslužeb** křesťanských církví, dále ochraně zvířat – **Chcete mě?**, ekologické tematice v magazínu **Nedej se**, problematice národnostních menšin v magazínu **Babylon**, zdravotnické osvětě – cyklus krátkých dokumentů **Při prevenci máte větší šanci**, i sociální osvětě - např. 20dílňný cyklus **Vlastní cestou** (minipříběhy lidí, kteří nějakým způsobem využili projekty ministerstva práce a sociálních věcí, financované Evropskou unií a díky tomu se dostali dál, jinam, k další práci, do dalšího města, změnil se jim život k lepšímu atd), a v neposlední řadě i evropské osvětě a vzdělávání v magazínech Deutsche Welle **Evropa dnes/Kvarteto** a **Dobrodružství vědy a techniky**. Z dalších osvětových cyklů uvádíme **Emoce a my** - populárně naučný cyklus o emocích v nejrůznějších sférách našeho života, prováděný psychiatrem Cyrilem Höschlem, **Příběhy, které svět nevidí** – 15 krátkých dokumentů, mapujících různorodé tváře charitní práce v Čechách, **Cizinec je našinec** – 12 dokumentárních portrétů výjimečných anebo životním příběhem zajímavých zástupců tradičních národnostních menšin u nás, **Tisíc let české myslivosti** - série dokumentárních pořadů o historii a vývoji myslivosti a jejich proměnách od středověku do současnosti, publicistický cyklus občansko-právní osvětly o skutečných případech, které řeší Kancelář veřejného ochránce práv – ombudsmana **Ochránce**.

Dokumenty a dokumentární cykly

Vedle zahraničních dokumentů ČT2 představila premiéry nových formátů původní dokumentární tvorby - docusoap, které se setkaly s nadprůměrným diváckým zájmem i spokojeností a staly nejuspěšnějšími pořady původní tvorby z jarní nabídky ČT2.

Čtyři v tom (6 x 45') Lindy Jablonské, Zuzany Špidlové a Ireny Hejdové (Čtyři těhotenství, čtyři porodů a devět měsíců, které změnily život čtyř mladých žen, klíčové události kolem narození jejich dětí.)

Navždy svoji (6 x 45') Ireny Hejdová, L. Hyksy a Eriky Hníkové (Tři páry, tři chystané svatby - dokumentární komedie České televize o tom, jak a proč se dnes vstupuje do manželství.)

Kromě těchto vztahových dokumentárních seriálů uvedla ČT2 i ambiciózní společenský projekt dvojice Vít Klusák – Filip Remunda **Český žurnál** (5 x 52'). Hodinové dokumentární rekapitulace nejzajímavějších témat uplynulého roku 2012 s tituly **Život a smrt v Tanvaldu**, **Rozeznání**, **Pančovaná republika**, **Spříznění volbou**, **Svobodu pro Smetanu**.

Dále uvedla ČT2 i další premiéry českých dokumentů **Rozhořčené 2012**, **Doktor Pomahač**, **Návraty Pavla**, **Karel IV., z Boží milosti král**, **Život je krásný**, **Zachraňte Edwarde**, **Třetí světy**, **Vlaky do nenávratna**, **Moc má jméno šibenice**, **35 měsíců s Natálkou**,

Jaromír Jágr: stále na vrcholu a Ze sborovny na trůn, Architekt Josef Hoffmann, Kdokolia, Ivan Lendl: Alfons Mucha / Návrat domů, Světlo porozumění, Poslední den Ježíše z Nazareta, Bieszczady, Paní Olga, Máňa po deseti letech.

Ze společenských výročí připomněla ČT 100. výročí založení Horské služby v Čechách premiérou dokumentu **Kruté velikonoce** a 50. výročí založení Krkonošského národního parku premiérou dokumentu **Krkonošova zahrada pod zkratkou KRNAP**, 45. výročí 21. srpna 1968 uvedením dokumentární trilogie Jefima Fištejna a Milana Maryšky **Přerušené jaro** - o kritickém roce osmašedesátém, který zformoval charaktery a kádrové materiály každého z nás, v epizodách **Jaro je tady, Srpen jako kladivo** a **Normalizační noc**.

V den české státnosti to byla premiéra nového dokumentu **Tajemství Svatovítského pokladu**, v den vzniku samostatného československého státu dokument **Rozálie Kohoutové Československo, mon amour** – příběh dvou Francouzů, jimž se stalo Československo životním osudem, a velký dokument Jána Maňušky **Volyňští** o osudech Čechů na ukrajinské Volyni od jejich příchodu v 19. století až po návrat do původní vlasti po roce 1945.

Svátek 17. listopadu připomněla ČT2 uvedením dokumentu režiséra Karla Strachoty **České děti**, zachycujícím temné období normalizace, praktiky StB, působení disentu a roli Petra Placáka v tehdejších událostech, dále dokumentem **Holky z fildy**, v němž čtyři ženy po dvaceti letech vzpomínají na společně prožité dny v listopadu 1989, dále dokumentem o manipulujících psychopatech, vládcích světa a moci Mishy Votruby a Václava Dejčmara **Ryba smrdí od hlavy**, dokumentem **Zvláštní akce Studenti** – připomínající události 17. listopadu 1939 ve svědectví posledních žijících pamětníků, premiérou časosběrného dokumentu, natočeného ve spolupráci s EBU – **Cesta do eurostudentovy duše**, zachycující osudy čtyř českých studentů na evropských univerzitách v rámci vzdělávacího programu Erasmus. K 2. výročí úmrtí prezidenta Václava Havla byla uvedena na ČT2 premiéra dokumentu **Václav Havel, Praha - Hrad III**

Poznání přinášely také dokumentární a publicistické cykly **Stopy, fakta, tajemství, Na cestě, Pološero, Šumné stopy, Tajemství železnic, Bohemia Incognita a Svět zázraků, České himálajské dobrodružství, Zeměpis světa, Chorvatské národní parky, Na vrcholky hor s Vladimírem Čechem, Pod velkou čínskou zdí, Pevnosti, Ostrovy zapomenutého klidu**, 16 dílů cyklu **Ptáčata** (unikátní časosběrný projekt o třídě dětí z okraje společnosti) cykly **Vesnicopis, Neznámá Země, Země kadidlové stezky**. Tradičními formáty ve vysílání byly i talk show Michala Prokopa **Krásný ztráty** a **Na plovárně** s Markem Ebenem

Významné místo ve vysílání měly i premiérové projekty **Těžká léta československého filmu** - dvanáctidílný kombinovaný projekt o principech a podmínkách tvorby v různých oblastech československé kinematografie v období tzv. normalizace (1969-1989) a mezinárodní projekt, na němž se podílela ČT společně se slovenskou RTVS **Celnice** – 13 večerů – kombinace dvou dokumentů a moderované diskuse ve studiu.

Zahraniční dokumenty a cykly

Zahraniční dokumenty ve vysílání ČT2 tvoří páteř široké nabídky osvěty a poznání v nejrůznějších oborech. Věrné diváky mají např. historické dokumenty, letos nabídla ČT2 např. kanadský dokumentární cyklus **Největší tankové bitvy**, britský dokumentární cyklus o rozhodujících momentech největšího ozbrojeného konfliktu XX. století **Nejvýznamnější operace 2. světové války**, cyklus dokumentů o historických souvislostech největších biblických příběhů **Tajemství Bible**, pozoruhodný britský cyklus o vývoji života a životního prostředí za posledních 700 let **Divoká minulost Evropy**, či německý cyklus o historii kmenů

starověké Evropy, jejichž potomky jsou současné národy hovořící germánskými jazyky – **Germáni**, oblasti vědy a techniky dominoval např. americký dokumentární cyklus **Technické divy světa** – výpravy za nejúžasnějšími divy techniky s Richardem Hammondem, dále pokračoval i americký publicisticko-vzdělávací cyklus **Vesmír**, v němž renomovaní astronomové přístupnou formou, a samozřejmě za pomoci bohatého filmového materiálu a počítačové animace, vysvětlují souvislosti vzniku a existence vesmírných jevů a jeho vlivu na planetu Zemi. Druhým nejoblíbenějším žánrem televizní dokumenteristiky jsou přírodní vědy. Z bohaté letošní nabídky jmenujme alespoň letošní premiéry dvou vrcholných projektů BBC – dvojdílného dokumentu **Lední medvědi očima skrytých kamer**, a cyklu **Na ptáčích křídlech kolem světa**, v němž se dokumentární kamery dostaly doslova mezi ptáky za letu a poskytly fantastické pohledy na planetu z ptáčích perspektiv, dále např. francouzský cyklus **Sopky**, cestovatelskou sérii BBC s členem slavné skupiny Monty Python **Brazílie očima Michaela Palina**, či britský cyklus **Zmrzlá planeta** o vztahu různých zvířat a mrazu v různých částech planety. Zaujaly i dokumentární cykly z žánru dokumenty faktu jako např. **Letecké katastrofy**, **Přežití**, či **Interpol** nebo premiéra americké série o zásazích elitních jednotek amerického námořnictva **Navy SEALs**.

Filmová a seriálová tvorba

Oporou hlavních časů zůstávají samozřejmě i expedice do pokladů světové kinematografie v cyklech **Velikáni filmu** a **Chodníky slávy**. Vedle tvorby skvělých světových režisérů jako **Martin Scorsese, David Lynch, Francis Ford Coppola, Spike Lee, Elia Kazan, Steven Spielberg, Jim Jarmusch, Robert Altman, Stanley Kubrick, Lucchino Visconti, Jean-Pierre Melville, Billy Wilder** a dalších, dostali v cyklech **Velikáni filmu** na jaře prostor i čeští (českoslovenští) tvůrci jako **Ján Kadár /Elmar Klos, Jiří Menzel a Juraj Jakubisko**. Kromě režisérských osobností rozšířil cyklus **Velikáni filmu** dramaturgický výběr i na zahraniční i české herecké osobnosti. **Chodníky slávy** navázaly na úspěšnou dramaturgii v předchozím roce nejlepšími snímky světových hereckých osobností. Např. **Michael York, Gene Hackman, Robert De Niro, Jean Reno, Alec Guinness, Kate Winsletová, Sean Connery, Elizabeth Taylor, Paul Newman, Jean-Paula Belmondo, Donald Sutherland, Yves Montand, Anthony Quinn, Susan Sarandonová, Ema Thompsonová**, ale i **Radoslav Brzobohatý, Luděk Munzar, Boleslav Polívka, či Jiří Schmitzer** a další.

Novinkou ve vysílání ČT2 se stalo uvádění významných českých filmů jako **Amerika, Kuře melancholik, Zoufalci, Tajnosti, Smradi, PF 77, Pouta, Dům, Knoflíkáři, Poupata, Indiánské léto, Pusinky, Největší z Čechů, Ene bene, Děti noci, Ocas ještěrky, Učitel tance, Kráva, Helimadoe, Grandhotel, Nuda v Brně, Odcházení (uvedeno 18.12. k počtě Václava Havla), Poločas štěstí, zemský ráj to napohled, Skřivanci na niti, Signum Laudis, Tichá bolest**.

Ze seriálové tvorby jsme uvedli výběr z nejlepších děl posledních let - premiéry seriálů **Ve jménu vlasti, Impérium**, III. řadu **Panství Downton**, seriál **Mildred Piercová**, historické seriály **Hra o trůny** a **Na věky věků** a **Borgiové**.

Pořady ke 1150. výročí příchodu slovanských věrozvěstů na Velkou Moravu

Toto významné výročí jsme oslavili těmito pořady:

Bohoslužba Pravoslavné církve k výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje - přímý přenos slavnostní liturgie z Mikulčic.

Cyril a Metoděj - Mikulčice 2013 - záznam slavnostního komponovaného večera,

Večer lidí dobré vůle - Velehrad 2013 - přímý přenos slavnostního koncertu,
Bohoslužba z Velehradu,
dva nové dokumenty **Bazilika** - velehradské příběhy svobody z let nesvobody a **Cyril a Metoděj - Dědictví otců a matek zachovej nám, Pane!**

Nejambicióznějším příspěvkem České televize k uctění evropsky významného kulturního výročí se stal nový projekt produkčně náročně hrané dokumentární série **Cyril a Metoděj - Apoštolové Slovanů**. Seriál v režii Petra Nikolaeva si vytkl nemalý cíl – zmapovat život a dílo obou věrozvěstů. Unikátnost a význam tohoto projektu nespočívá jen v samotném zpracování, které je co rozsahu a formátu v ČR zcela ojedinělé, ale především ve spolupráci mezi katolickou a pravoslavnou církví, která je z hlediska historického a ekumenického zcela zásadní a v dřívějších dobách jen těžko představitelná.

60 let vysílání Č(S)T

ČT2 reflektovala toto výročí několika konkrétními pořady či projekty. **Návraty dokumentaristů**, v němž se připomněla kontinuita vazby České televize s tvůrci českého dokumentárního filmu v průběhu let, dále přímý přenos slavnostní mše k 60. výročí ČST z katedrály sv. Víta v Praze celebrowané kardinálem Dominikem Dukou s názvem **Bohoslužba za sdělovací prostředky**. 60. výročí existence televize veřejnoprávní služby připomněl i specializovaný dokumentární pořad režiséra Radima Špačka o smyslu a budoucnosti televize (a ostatních médií) veřejné služby **Pod dlažbou je pláž**. Dokument se zabývá historií, ideou i konkrétními příklady veřejnoprávní tvorby. Poutavým způsobem rekapituloval zejména domácí a evropský vývoj požadavků, které na ni byly a jsou kladeny, s významnými osobnostmi s vysíláním veřejné služby neoddělitelně spojenými (Greg Dyke, Jiří Pittermann, Andrej Krob, Ivo Mathé), filozofy a eseisty (Václav Bělohradský, Petr Fischer), mediálními odborníky (Milan Kruml, Milan Šmíd, Karel Hvizďala) i těmi, kteří se o vysílání veřejné služby zasloužili svou každodenní prací

Nejrozsáhlejším projektem, který si vytkl za cíl připomenout desetiletí vysílání české a československé veřejnoprávní televize byl projekt, nazvaný **Teleautomat**, uvedený přímo v den výročí, ve středu 1.5.2013.

Sestával z pěti hodinových pořadů, z nichž každý se věnoval jinému žánru televizní tvorby – **Teleautomat dokumentu** - průlet nejlepšími dokumenty ČT a ČST za 60 let uváděl Marek Eben.

Teleautomat zpravodajství a publicistiky – šedesát let zpravodajství ČT a ČST uváděla Jolana Voldánová.

Teleautomat seriálů - Nejkrásnější seriálové scény připomněla Zlata Adamovská.

Teleautomat zábavy - Skeče a vtipy z šedesáti let televizní zábavy moderoval Jiří Korn

Teleautomat dramatiky - Největší herecké výkony v televizních filmech a inscenacích uvedl Viktor Preiss.

VZDĚLÁVÁNÍ VE VYSÍLÁNÍ ČT24 a ČT sport a NOVÁ MÉDIA

Zpravodajský kanál ČT 24 se i v roce 2013 profilově zaměřoval zejména na analýzy společensky závažných témat, posilování a rozvíjení občanské gramotnosti, využívání občanské žurnalistiky a pokrývání významných společenských událostí. I nadále se zaměřovala na propojení se sociálními sítěmi a využívání moderních interaktivních komunikačních kanálů

Ve vysílání se objevovaly pravidelně tyto pořady:

Hyde Park Civilizace - koncipovaný živě vysílaný pořad, akcentující témata z vědy a civilizačních fenoménů. Kombinace studiových rozhovorů a domácích a zahraničních reportáží využívající interaktivitu

Retro - týdenní reportážní ohlédnutí za fenomény a reáliemi posledního půlstoletí v naší zemi je umožněno bohatým archívním zázemím České televize. Pro pořad je příznačný kritický přístup k éře totalitního režimu, který je však zároveň konfrontovaný s tehdejší mnohohrstevnatou realitou. Právě ona umožňovala mnoha občanům žít si svůj obyčejný život stranou ubíjející politické reality

Tep ČT24 - zdravotnický a lifestylový magazín o tom, co přináší 21. století - zdravotní rizika, návyky, požadavky společnosti, nové metody, přístroje a léky

Historie.cs - koncipovaná diskuse historiků, publicistů, sociologů, ekonomů a dalších odborníků věnovaná na jedné straně významným historickým událostem Československa od doby jeho vzniku, na straně druhé i neznámým skutečnostem, souvislostem a dobovým kontextům. K dokreslení a dokumentaci je bohatě využíváno video a audioarchívů, dotáček a vzpomínek pamětníků.

Kdy to bylo? - soutěžní seriál v přímém přenosu na programu ČT24, který připomíná 60 let existence televizního zpravodajství. Divákům předkládá ukázky událostí z archivu ČT24 a zpravodajství ČST. Soutěžící volají přímo do studia a v rámci soutěže odpoví moderátorkám na otázku, kdy se nabídnutá událost stala tedy – kdy to bylo? Diváci mohou soutěžit také během týdne a reagovat na ukázky v SMS soutěži

Archív ČT24 - střihové dokumenty k různým tématům. Vychází jednak z Československých filmových týdeníků, jednak z archivu zpravodajství České televize. Obsahově se týdeník věnuje aktuálním událostem i nadčasovým tématům, jako jsou volby, ustavení vlád, návštěvy významných osobností, důležité historické události a podobně.

Cyklus Studia 6 Nový občanský zákoník - od ledna přišla největší změna soukromého práva za posledních 20 let. Svým rozsahem se týká mnoha vztahů a oblastí, kterými každý den procházíme. Seriál Studia 6 (vysílal se od září do prosince) upozornil na ty nejdůležitější a společně s renomovanými hosty, vesměs autory nového kodexu, vysvětlil změny a novinky, které zákoník do našeho života zavádí. Divácké ohlasy byly velmi pozitivní. Stejně tak dobrá sledovanost potvrdila správnost záměru.

Sportovní kanál ČT sport také v roce 2013 vysílal kromě ryte sportovních programů i programy vzdělávací. Pevné místo měly programy pořady publicistické. Vysílaly se diskuzní pořady, které se konaly před a nebo po významných událostech.

Ve vysílání se objevovaly pravidelně tyto pořady:

TEMPO – týdeník o běhání - návody a rady pro ty, kteří chtějí začít s pravidelným běháním
Cyklotoulky - pořad představující různá místa v České republice s důrazem na cyklostezky a další sportovní možnosti dané lokality
Běžkotoulky - zimní varianta pořadu Cyklotoulky s důrazem na lyžařské možnosti dané lokality
Žijme sportem! - návody a rady pro rodiče, jak vybrat pro jejich děti ten správný sport
Golf Minute Magazine - obsahuje rubriku se základy golfu pro začátečníky

Nová média české televize zaznamenala v posledních třech letech mimořádný nárůst. Také v roce 2013 prostřednictvím internetového vysílání ČT (vysílání) přinášela možnost zdarma si přehrávat obsah mnoha vzdělávacích pořadů, z nichž některé jsou dostupné právě jen díky NM.

Ve vysílání se objevovaly tyto pořady:

Family Foster – Televizní výuka angličtiny prostřednictvím zábavného cestopisu, videoarchiv lekcí
A Phrase A Day - Videoarchiv včetně doprovodných studijních materiálů k výuce AJ
Angličtina s Maháradžou – Pětiminutové lekce angličtiny
Telling Tales - Animované pohádky o zvířatech a lidech i pro ty, kteří s angličtinou začínají.
Cestujte s Českou televizí – interaktivní mapa, na které lze zobrazit informace a pořady k jednotlivým místům ČR i světa, přehrát videa

Kromě těchto pořadů byly k dispozici i tyto relace:

ABCD ekologie a životabudič, Báječný svět k nepřezítí, Bílá místa, Bud' fit s ČT, Cesta do vesmíru, Co mám dělat, když...?, Čeští mořeplavci, Den vědy na pražských vysokých školách, Dětská záchranka v akci, Devatero řemesel, Domácí lékař, Etiketa, Evropský manuál, Extra francouzština, Futuroskop, Hledám práci, Já budu Einsteinem!, Kam s ním, Kameny v české krajině, Krotitelé dluhů, Lovci záhad, Moje medicíny, Na vlně první republiky, Nejlepší česká škola, Neznalost neomlouvá aneb Cestou necestou, O češtině, Obrazy ze života Boženy Němcové, Opera nás baví, Osobní finance, Paleta času, Planeta věda, PORT, Profily, Prolínání světů, Přednášky z Národní knihovny, Rádce investora, Rodina a já, Současnost minulosti, Středý na AVU, Tajemství zdravého života, Umění včera a dnes, Umění věda a filosofie, Vědci, Videotlas naší přírody, Zdraví v Evropě, Zeměpis světa, Zrychlený čas, Živé srdce Evropy a mnoho dalších.

VZDĚLÁVÁNÍ VE VYSÍLÁNÍ ČT:D

Program ČT :D zahájil své vysílání 31. srpna 2013. Vzdělávání je jedním ze sedmi pilířů programu Děčka.

ČT :D nabídlo ve svých prvních čtyřech měsících vysílání celou škálu kvalitních vzdělávacích pořadů české i zahraniční provenience. Diváci mohli najít vzdělávací formáty v pravidelných vysílacích časech.

Vzdělávací pořady jsou cíleny na dvě věkové skupiny 4 – 8 a 8 – 12 let, stejně jako je cíleno celé vysílání ČT :D. Kromě pokračujících formátů ČT :D ve spolupráci s oddělením Vývoje představilo i několik formátů nových.

Vzdělávání pro děti předškolního věku (4 – 8 let)

TvMiniUni - zábavný vzdělávací pořad pro děti od čtyř let, který ukáže svět dětskýma očima a zodpoví jejich otázky.

Mistr E - cyklus, jehož cílem je seznámit děti se základy etikety.

Méd'ové na cestách - putování se dvěma malými medvíďaty po zajímavých místech naší vlasti. Medvíďata se spolu se svým průvodcem (Václav Chaloupek) podívají do míst velice známých, například Karlštejn, ale navštíví i lokality, které budou pro diváky objevem. Svě cesty komentují vždy s jemně humorným nadhledem.

Ábécédé s Michalem – děti se učí abecedu s Michalem Nesvadbou.

Čtení do ouška - pravidelné předčítání klasické i moderní literatury pro děti v podání českých hereckých osobností.

Muzicírování – Jitka Molavcová a Jan Maxián seznamují děti se světem hudby.

Draci v hrnci – pořad kombinující pohádkový svět fantazie s reálným prostředím, na jehož základě děti odhalují tajemství kuchyně a něco zajímavého se dozvědí i o jednotlivých potravinách.

Moudronos - moudra a legrácky klauna s modrým nosem.

Šikulové – pořad pro děti, které si chtějí zkusit něco vyrobit vlastníma rukama.

Vzdělávání pro děti školního věku (8 – 12 let)

Lovci záhad – série takřka detektivních příběhů ze světa vědy a techniky.

Chytrost nejsou žádné čáry – zábavný cyklus o logickém myšlení, který se odehrává na půdě pozoruhodného Ministerstva hádanek.

Biblická pátrání II – biblické příběhy z pohledu dnešní doby.

Záhady Toma Wizarada – vlastivědný dobrodružný cyklus pořadů zaměřený na popularizaci dějin a zeměpisu České republiky.

Malí diváci mohli na ČT :D zhlédnout i pořady z archivu České televize, jako jsou např. stále oblíbené **Kostičky**, **Kapitolky o havěti**, **Příběhy z přírody** nebo úspěšný animovaný cyklus **Dějiny udatného českého národa**.

Děčko také veřejnosti představilo ojedinelý projekt denního dětského zpravodajství **Zprávičky**. Děti tak měly každý den možnost v 18:40 sledovat zpravodajský přehled hlavních událostí zpracovaných přímo pro ně redakcí zpravodajství ČT.

Spolu s dvojnásobným vítězem StarDance se mohly děti v pořadu **Taneční hrátky s Honzou Onderem** naučit celou řadu známých i méně známých tanců a zároveň se tak dozvědět o kultuře jiných zemí.

Maximální pestrost a úlohu vzdělávat velmi nenápadnou a co nejhravější formou na sebe berou také vzdělávací pořady ze zahraničí. Od tradičního partnera BBC jsme nabídli pro nejmenší cílovou skupinu například dokumentární cyklus **Andy a dobrodružství v přírodě** nebo seriál **Nina a neurony**. O tom, jak se jejich vrstevníkům z jiných zemí chodí do školy se mohly nejmenší dozvědět z cyklu **Hurá, škola!** Starší děti pak mohly objevit spoustu zajímavých dějepisných faktů ve vtipné historické show **Děsivé dějiny** a poznat nejnebezpečnější zvířata z dokumentárního cyklu BBC **60 zvířecích zabijáků**. V programu ČT :D děti mohly najít i australský cyklus **Věda je zábava**.

Své místo mělo vzdělávání i populárním pásmovém pořadu **Planeta Yó**, kde se objevovaly krátké akviziční příspěvky s tématem vědy a techniky. Krátké akviziční formáty se objevovaly napříč celým vysíláním jako např. kurz angličtiny **David and Red** nebo cyklus BBC **Přírodní bohatství**.

VZDĚLÁVÁNÍ VE VYSÍLÁNÍ ČT art

Program ČT art zahájil své vysílání 31. srpna 2013. Tímto okamžikem se razantně proměnil televizní prostor určený k prezentaci umění a kultury. Zatímco dříve byly kulturní pořady, respektive pořady o kultuře v programu rozptýlené, nyní se soustředily na jednom místě a navíc – z podstatné části - v hlavním vysílacím čase. Diváci si zde mohli vybrat z široké programové nabídky - od filmů „artového“ typu přes koncerty všech hudebních žánrů a záznamy divadelních představení až po dokumenty a kulturní magazíny. Dramaturgie ČT art přitom kombinovala novinky české tvorby s tím nejlepším, co vzniká ve světě, i s výběrem z nejpozoruhodnějších archivních titulů ČST, respektive ČT.

Program tak v roce 2013 výrazně obohatil – byť zatím jen čtyřmi měsíci vysílání – vzdělávání v této oblasti; ať již díky prezentaci mnoha uměleckých děl v podání špičkových interpretů, nebo zprostředkováním informací o výjimečných dílech, jejich tvůrcích, historii umění a kulturním dění.

V neposlední řadě ČT art přispěl k podpoře vzdělávání v jazykové oblasti, když uvedl 46 zahraničních filmů (nepočítaje v to snímky slovenské), hraných i animovaných, a 85% z nich v původním znění s českými titulky.

Každý den, každý večer na ČT art otvírají **Události v kultuře** – zpravodajský výběr z toho nejdůležitějšího a nejzajímavějšího na domácí i světové kulturní scéně, rozhovory, pozvánky na vernisáže, koncerty či filmové a divadelní premiéry. Události v kultuře se zabývají všemi oblastmi i žánry kultury a jeho akční rádius sahá od českých a moravských regionů až po světové metropole.

Divadlo

Divadlo Komédie - Cyklus kultovních inscenací pražského **Divadla Komédie**, který společně s dokumentárním filmem o (dnes již neexistujícím) souboru vedeném režisérem Dušanem D. Pařízkem natočil režisér Radim Špaček. ČT art tak připomněl 11 titulů, z nichž

mnohé získaly prestižní divadelní ceny – mj. **Proces**, **Utrpení knížete Sternenhocha**, **Legenda o sv. pijanovi**, **Odpad**, **město**, **smrt** nebo **Spílání publiku**.

V pravidelném cyklu **Z první řady** jsme nabídli co nejširší paletu výjimečných divadelních zážitků všech žánrů – od činohry a opery přes operetu a balet až po muzikál - v podání domácích i zahraničních souborů. Dramaturgie zde navíc pracovala i s filmovými adaptacemi divadelních předloh, jako byla zfilmovaná Pucciniho opera **Bohéma** s A. Netrebko a R. Villazónem v hlavních rolích. Z domácích premiér se zde představila např. komedie **Na útěku** z Divadla Ungelt s Janou Štěpánkovou a Zlatou Adamovskou, **Figarova svatba** z královéhradeckého Klicperova divadla v úpravě a režii Davida Drábka nebo politicko-satirický muzikál básníka Jiřího Žáčka a skladatele Zdeňka Merty **Ptákoviny podle Aristofana** z Městského divadla Brno. Mezi dalšími zahraničními tituly ČT art představil rovněž Verdiho opery **La Traviata** (Salcburský festival) a **Otello** (Gran Teatre del Liceu v Barceloně), balet **Don Quijote** (Pařížská opera) nebo Offenbachovu operetu **Pařížský život** (Opéra national de Lyon), Rossiniho opera **Popelka** (natáčená v italských exteriérech) nebo Čajkovského balet **Labutí jezero** (Pařížská opera).

Divadlo žije! – magazín o aktuálním dění na divadelních scénách ČR.

Film

Animace story – celovečerní animované snímky, v kterých se odrážejí aktuální výtvarné i technické trendy. Mj. kultovní **Mrtvá nevěsta Tima Burtona** nebo **Mary a Max**, australský vítěz festivalu v Annecy, **Tokijští kmotři** – snímek Satoši Kona, jednoho z předních režisérů světové animované tvorby nebo **Final Fantasy: Esence života** - japonský historicky první fotorealistický počítačově animovaný film.

Prostřednictvím filmového cyklu **Kino Art** se představilo 16 zahraničních snímků, jež získaly mnoho trofejí, včetně Oscarů a Zlatých glóbulů, i uznání kritiky i diváků na festivalech od Sundance až po Benátky, Berlín a Cannes. V hlavním vysílacím čase díky tomu dostali prostor i reprezentanti „exotických“ – a na světových festivalech přitom velmi ceněných – kinematografií: např. Thajska (**Strýček Búnmi**), Čadu (**Křičící muž**) nebo Íránu (**Rozchod Nadera a Simin**). Kromě toho jsme uvedli 10 filmových adaptací klasických literárních a divadelních děl, přenesených do současnosti, na němž se v produkci Slovenské televize podílela plejáda nejlepších slovenských režisérů, scenáristů a herců v cyklu **Nesmrtelní**

Filmová Evropa – Česká televize se zapojila prostřednictvím programu ČT art do projektu **Eurovision Film Week**, v jehož rámci si veřejnoprávní televize z 26 zemí sdružené v Evropské vysílací unii (EBU) během jednoho týdne (2.12. – 8. 12.) vyměnily práva k vysílání jednoho vlastního či koprodukčního filmu. ČT uvedla snímky **Díky za Sunderland** z produkce slovenské RTVSLO, **Nebeský ptáček** maďarské MTVA a **Krauseho kúra** německé ZDF. Doplnila je navíc o filmy **Zvuk hluku** a **Lurdy** ze švédské a francouzské produkce.

Film 2013 – týdeník o aktuálním dění v české i světové kinematografii.

Z televizního archivu - Pro výběr z archivních pořadů vyhradil ČT art i samostatná vysílací okna. Starší hudební tituly měly své místo v úterní a čtvrteční „Klasice před spaním“ a hraná tvorba se vysílala ve čtvrtečních „Adaptacích literárních děl“, respektive v neděli, kdy byla dramaturgie zacílena na tituly s výjimečnými hereckými výkony. Divákům se tak kupříkladu

připomněli František Filipovský v **Lakomci**, Rudolf Hrušínský a Zdeněk Štěpánek v inscenaci **Waterloo**, Ladislav Peček v komedii **Šibalství Scapinova**, Vlasta Fialová v inscenaci **Kníže** a Olga Scheinpflugová ve hře **Okénko**, kterou i sama napsala.

Dokument

Klobouk dolů – tak byl nazvá pravidelný vysílací čas pro dokumenty věnované výjimečným osobnostem kultury. Z domácích portrétů zde měly premiéry filmy **Umanutá** (portrét režisérky Drahomíry Vihanové), **Fenomén Miloš Štědroň** (portrét skladatele, pedagoga a muzikologa), **Karel Reisz. Ten filmový život** (portrét britského filmového režiséra českého původu) a **Život a dílo Františka Pavlíčka**, snímek věnovaný významnému scenáristovi a dramatikovi. Náplň „Klobouku dolů“ doplnila z poloviny zahraniční tvorba – mj. snímky **Van Gogh: Příběh**, **Luciano Pavarotti**, **Elvis Presley**, **Tajemný Picasso**, **Cesta do hlubin Céline**, **Jean Marais – autoportrét** nebo **Nurejev!**

Perly českého dokumentu – Reprízy vybraných autorských dokumentů – mj. snímky **Pavel Tigrid - Evropan** (Helena Třeštíková), **Cesta** (Ivan Vojnár), **Ničeho nelituji** (Theodora Remundová), **Nesvatbav** (Erika Hníková), **Václav Bělohradský: Nikdo neposlouchá** (Robert Sedláček) nebo **Láska kterou opouštím** (Jan Špáta). Premiérově se v „Perlách“ představil film **Největší přání**, v němž režisérka Olga Špátová navázala na stejnojmenný snímek svého otce, dokumentaristy Jana Špáty, a dokument režisérky Olgy Sommerové **Popelčín komplex**. Vysílali jsme i premiéru šesti dílů dokumentárního cyklu režisérky Hany Pinkavové o mimořádně nadaných mladých lidech **Úděl nadání**.

Průvan plus – Blok studentských filmů vysílaných v návaznosti na magazín Průvan.

Hudba

Z první řady a Klasika na konec týdne – Klasické hudbě patřilo nedělní vysílací okno a zároveň doplňovala výběrem nejatraktivnějších koncertů vysílací okno Z první řady, jež jinak z větší části patřilo divadlu. ČT art divákům představil výjimečné události ze světové i domácí hudební scény – mj. **Koncert ze Schönbrunnu 2013** - tradiční letní vystoupení Vídeňské filharmonie, koncert klavíristy Lang Langa s Berlínskou filharmonií **Galakonzert z Berlína**, vystoupení jednoho z nejlepších tenoristů na pódiu Smetanovy síně Obecního domu - **Joseph Calleja v Praze**, koncert věnovaný jubileu předního českého houslisty **Václav Hudeček - 60!**, koncert z **festivalu Smetanova Litomyšl 2013**. nebo vystoupení česko-německého souboru **Capella Anna** s vycházející hvězdou, flétnistkou Annou Fusek na festivalu Concentus Moraviae 2013. A nechyběl ani zahajovací koncert festivalu **Dvořákova Praha 2013**, na kterém účinkovala Česká filharmonie s dirigentem Jiřím Bělohlávkem.

Hudební klub – Koncerty interpretů, kteří sice stojí mimo hudební mainstream, ale jejich nesporná kvalita přispívá k všeobecné vzdělanosti i v těchto žánrech. Objevila se tak vystoupení **Dianne Reeves**, **Jammie Cullum at the Zentih**, **Jeff Beck: Live at the Iridium** nebo koncerty Petera Lipy, Ivy Bittové, Pavla Fajta a skupin Pluto, Rale a Boo.

Hudbě se věnovaly i pravidelné pořady **Terra musica** – magazín o aktuálním dění v hudbě a tanečním umění, **Bigbít** – dokumentární cyklus o historii české a slovenské rockové hudby, **Básníci Evropy** - série portrétů evropských písničkářů, **Pandurango** – dokumentární seriál o současném stavu a vývoji world music.

Literatura

Třistatřicetři – literární revue s přesahy i do dalších oblastí kultury, jejímiž průvodci jsou Jan Lukeš a Jan Schmidt a **U zavěšené knihy** – literární týdeník nejen o knižních novinkách, moderovaný Petrem Vizinou a Jiří Podzimekem

Výtvarné umění

Artmix – magazín o výtvarném umění, fotografii, architektuře a designu, **Architektura** – Dokumentární cyklus televize ARTE, v kterém jsou představeny nejvýznamnější stavby světové moderní architektury od konce 19. století po současnost. **Příběhy obrazů a soch** – Dokumentární cyklus režiséra Aleše Kisila o vývoji českého výtvarného umění v letech 1945 – 2000 a **Po Královské cestě s profesorem Františkem Dvořákem** – Cyklus dokumentů o architektuře historické Prahy.

Vysílací okna věnovaná všem oborům

Z první řady – Multižánrové sobotní večery věnované významným výročím, osobnostem, událostem nebo fenoménům. V nich ČT art připomněl mj. 200. výročí narození Giuseppe Verdiho a Richarda Wagnera (dokument **Verdi: Portrét** a premiéry oper **Don Carlos** - Londýnská královská opera Covent Garden - a **Bludný Holanďan** - Nizozemská opera v Amsterdamu), 90. výročí Českého rozhlasu (dokument **Století rádia** a **Slavnostní koncert k 90. výročí Českého rozhlasu** - SOČR) nebo 70. narozeniny Václava Neckáře (koncert **Václav Neckář a hosté** a muzikál z šedesátých let **Gentleman** – Hudební divadlo v Karlíně). Další z večerů byly věnovány např. šéfdirigentovi České filharmonie (dokument **Jiří Bělohlávek** a koncert **BBC Last Night of the Proms 2012**), francouzské nové vlně (dokument **Dva ve vlně** a film **Bláznivý Petříček**), Járovi Cimrmanovi (fragment jeho operety **Proso** a dokument **Stopa vede do Liptákova**) nebo vzpomínce na rockera Lou Reeda (dokument **Lou Reed!** a koncert **Lou Reed Live in Archa Prague 2012**).

Tečka páteční noci – „late night show“, která dává prostor živé hudbě a rozhovorům s kapelami a interprety napříč všemi hudebními žánry i rozhovorům s hosty z dalších oblastí kultury. Velký prostor v tomto pořadu dostávají představitelé menšinových a alternativních žánrů.

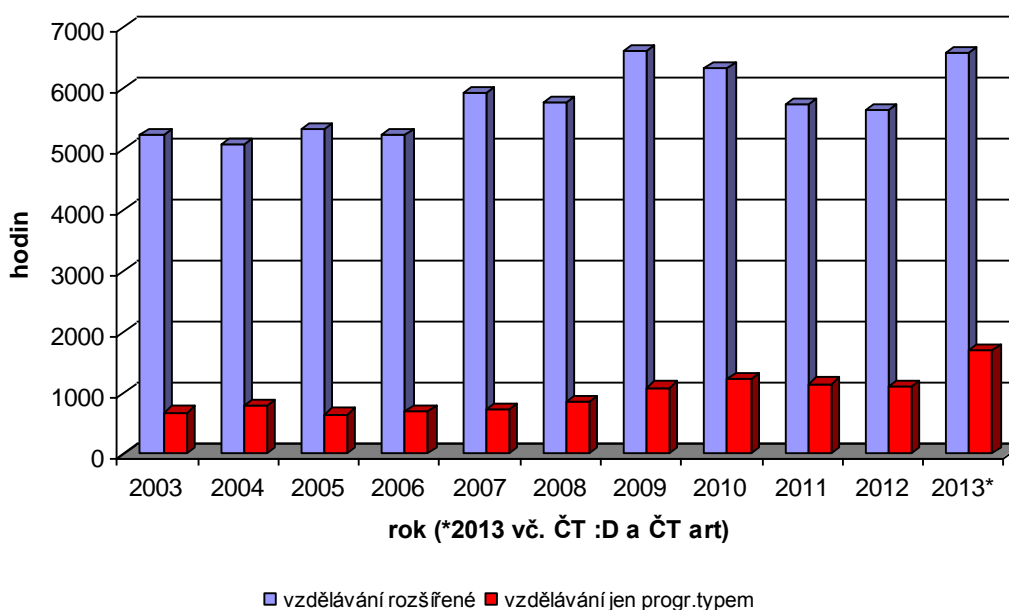
Artefakta - Ve volné návaznosti na zpravodajství vyzkoušel program možnosti nasazení pravidelné kritické diskuse na aktuální témata – jakousi artovou variací na noční Události a komentáře vysílané na ČT24. Talk-show moderovali Jan Burian, Jan Rejžek, Lucie Klímová a Miroslav Balašík.

50. ročník Mezinárodního televizního festivalu Zlatá Praha

Kromě zahajovacího a závěrečného festivalového koncertu uvedl ČT art i tři oceněné snímky z minulého roku: **Lamač zvuku**, **Svět Matthewa Bournea** a **John Cage: Cesty zvuku**. A bezprostředně po slavnostním zakončení festivalu představil i nový vítězný snímek **Cesta životem**, portrét dirigenta Sira George Soltino natočený u příležitosti jeho nedožitých stých narozenin.

Data a shrnutí vzdělávání ve vysílání České televize 2013

TREND PODÍLU VZDĚLÁVACÍCH POŘADŮ V LETECH 2003 - 2013

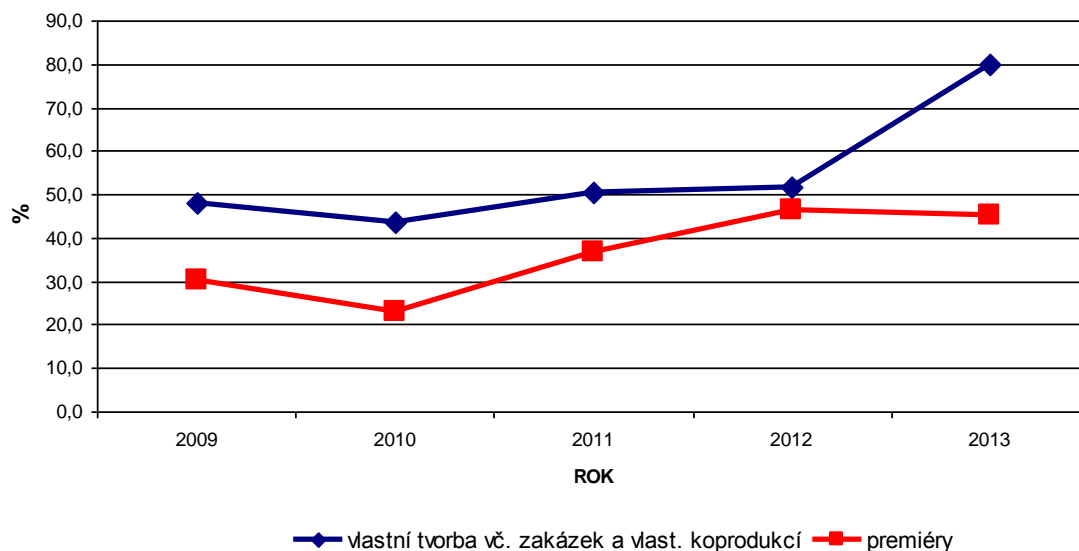
Česká televize vzdělávání věnuje velkou pozornost, a to na všech programech České televize, zvláště na kanálech ČT2 a ČT :D, což dokládá následující tabulka. V posledním roce narostl jak podíl čistě vzdělávacích pořadů, tak i pořadů, které nejsou zařazeny čistě pod programový typ vzdělávací pořady, ale jsou vzdělávacími pořady v širším pojetí. Do širšího výběru vzdělávacích pořadů České televize zde byla zahrnuta suma dalších typů pořadů – dramatických určených pro náročného diváka, dokumentárních a publicistických, pořady pro věřící a také zábavní pořady s publicistickou složkou nebo vědomostními otázkami. Nárůst vzdělávacích pořadů je způsoben i novými kanály ČT :D (s podílem čistě vzdělávacích pořadů na vys. ploše programu 9,6 %) a ČT art.

Vzdělávací pořady ve vysílání ČT1 a ČT2 v r. 2013 podle programů a programových typů

2013	hodin							%							
	Prog. typ EBU vzděl. rozšíř.	ČT1	ČT2	ČT24	ČT sport	ČT :D	ČT art	Celk.	ČT1	ČT2	ČT24	ČT sport	ČT :D	ČT art	Celk.
dramatický se vzděl.složkou	323,9	639,7			57,2	121,9	1142,7								
zábavní se vzděl.složkou	363,1	23,3			7,8		394,2								
hudební se vzděl.složkou	32,8	213,8			19,3	131,8	397,8								
sportovní se vzděl.složkou					14,7		14,7								
publicistický se vzděl.složkou	117	213,6	19,1		35,3	14,2	399,3								
dokumentární se vzděl.složkou	523,8	1535,3	15,3	14,3	34,4	219,8	2342,8								
vzdělávací	461,1	1013,5	11,4	37,7	164,5	14,7	1702,8	5,3	11,6	0,1	0,4	9,6	1,2	4,5	
náboženský se vzděl.složkou	9,3	181,2					190,5								
celkem vzdělávací rozšířené	1831	3820,4	45,9	51,9	333,1	502,4	6584,7	20,9	43,6	0,5	0,6	19,3	40,8	17,3	
Celkem	8761	8761	8761	8761	1722	1231	37997	100	100	100	100	100	100	100	

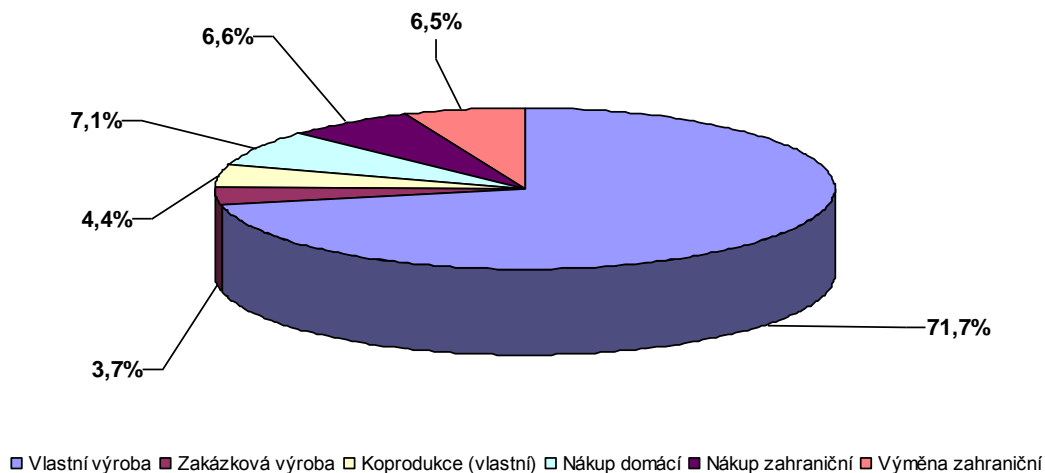
V souvislosti s profilací jednotlivých programů v rámci celé České televize se vysílá v posledních letech většina vzdělávacích pořadů na programu ČT2 (v roce 2013 s podílem 11,6 %). Rozšíření vzdělávacích pořadů nám umožnily i nové kanály ČT art a ČT :D. Zejména ČT :D díky vzdělávacím pořadům oslovuje daleko více i dětské publikum, než tomu bylo v minulosti.

**PODÍL VLASTNÍ TVORBY A PODÍL PREMIÉR
NA VZDĚLÁVACÍCH POŘÁDECH ODVYS. V LETECH 2009 - 2013,
VŠECHNY PROGRAMY, v %**

Velmi příznivý vývoj jsme zaznamenali ve vlastní tvorbě vzdělávacích pořadů, kde jsme dosáhli v součtu čistě vlastní tvorby, zakázek a vlastních koprodukcí podílu až 80 % na všech programech - viz graf čárový. Z toho činil podíl čistě vlastní tvorby 71,7 %, ve srovnání s minulým rokem je to nárůst o 20 %. Co se týče premiérovosti vzdělávacích pořadů, i zde je vývoj uspokojivý a % úroveň se pohybuje na úrovni minulého roku.

**CELKOVÝ PODÍL VZDĚLÁVACÍCH POŘADŮ NA VYSÍLÁNÍ ČT
(všechny programy) v roce 2013
PODLE ZPŮSOBU NABYTÍ**

Data z EBU

Země	Organizace	Počet TV stanic	Vysílání celkem - hodiny	Umění, kultura, vzdělání a věda - hodiny	Umění, kultura, vzdělání a věda - procenta
Rakousko	ORF	2	18953	645	3%
Belgie-Vlámsko	VRT	3	13365	164	1%
Chorvatsko	HRT	3	20126	1483	7%
Česká republika	CT	4	35600	4378	12%
Dánsko	DR	6	37957	9198	24%
Finsko	YLE	4	18432	1536	8%
Francie	FT	5	43800	15473	35%
Německo	ARD	1	8760	420	5%
Německo	ZDF	5	43925	9990	23%
Maďarsko	MTVA	4	33939	6397	19%
Irsko	RTE	2	17345	65	0%
Itálie	RAI	14	118596	24507	21%
Holandsko	NPO	3	26200	6513	25%
Polsko	TVP	9	69288	8512	12%
Portugalsko	RTP	8	70272	2940	4%
Slovensko	RTVS	2	16425	1895	12%
Slovinsko	RTVSLO	3	21080	2736	13%
Španělsko	RTVE	5	43920	6310	14%
Švédsko	SVT	5	23454	2955	13%
Švýcarsko-něm.část	SRG-SRF	3	26348	3664	14%
Švýcarsko-ital.část	SRG-RSI	2	17568	1284	7%
Velká Británie	BBC	9	58649	6932	12%

Zdroj: EBU MIS Survey, data za r. 2012

Pro porovnání uvádíme i dostupná evropská data. Komparativní údaje jsou roční sumace za r. 2012 a obsahují srovnání kategorie „Umění, kultura, vzdělání a věda“. To je sice širší vymezení než umožňuje vlastní podrobná klasifikace České televize, na druhou stranu však poskytuje velmi dobré a korektní srovnání nejdůležitějších veřejnoprávních televizí v Evropě. Pokud porovnáme procenta vysílací plochy kulturně vzdělávacích pořadů za jednotlivé státy, patří Česká republika s Velkou Británií, Slovenskem, Polskem či Švédskem zhruba doprostřed na škále evroského rozsahu (ČT celkem – 12%). Pokud však vezme v úvahu plnoformátové evropské TV stanice, kam ČT1 a ČT2 řadíme, musíme vyzdvihnout kulturně vzdělávací vysílání ČT2 – to patří mezi TOP 5 evropských plnoformátových stanic s vysokým podílem tohoto vysílání s podílem okolo 40% na celkovém čase (ČT2 – 41,6%).

Země	TV stanice	Zaměření	Vysílání celkem - hodiny	Umění, kultura, vzdělání a věda - hodiny	Umění, kultura, vzdělání a věda - procenta
Rakousko	ORF eins	plnoformátové	8 784	109	1,2%
	ORF 2	plnoformátové	10 169	536	5,3%
Belgie-Vlámsko	één	plnoformátové	4 551	1	0,0%
	Canvas	plnoformátové	3 793	151	4,0%
	(Ketnet) OP12	plnoformátové/	5 021	12	0,2%
Chorvatsko	HTV1	plnoformátové	8 763	707	8,1%
	HTV2	plnoformátové	8 781	495	5,6%
	HTV3	kultura/vzdělání	2 582	281	10,9%
Česká republika	CT1	plnoformátové	9 248	502	5,4%
	CT2	plnoformátové	8 784	3 654	41,6%
	CT24	zpravodajství	8 784	26	0,3%
	CT sport	sport	8 784	196	2,2%
Dánsko	DR1	plnoformátové	7 654	1 352	17,7%
	DR2	plnoformátové	5 726	2 460	43,0%
	DR K	kultura/vzdělání	5 553	3 322	59,8%
Finsko	Yle TV1	plnoformátové	6 055	340	5,6%
	Yle TV2	plnoformátové	6 379	9	0,1%
	Yle Fem	plnoformátové	2 875	163	5,7%
	Yle Teema	kultura/vzdělání	3 123	1 024	32,8%
Francie	France 2	plnoformátové	8 760	3 020	34,5%
	France 3	plnoformátové	8 760	1 947	22,2%
	France 4	plnoformátové	8 760	1 088	12,4%
	France 5	plnoformátové	8 760	6 955	79,4%
	France Ô	plnoformátové	8 760	2 463	28,1%
Německo	Das Erste	plnoformátové	8 760	420	4,8%
Německo	ZDF	plnoformátové	8 789	320	3,6%
	ZDFneo	dramatika	8 783	1 838	20,9%
	ZDFinfo	dokumentární	8 783	3 576	40,7%
	ZDFkultur	kultura/vzdělání	8 785	1 221	13,9%
	3sat	kultura/vzdělání	8 785	3 036	34,6%
Maďarsko	m1	plnoformátové	7 677	779	10,1%
	m2	plnoformátové/	8 759	1 543	17,6%
	Duna	plnoformátové	8 722	1 955	22,4%
	Duna World	plnoformátové	8 781	2 121	24,2%
Irsko	RTE One	plnoformátové	8 657	63	0,7%
	RTE Two	plnoformátové	8 688	2	0,0%
Itálie	Rai 1	plnoformátové	8 694	623	7,2%
	Rai 2	plnoformátové	8 715	812	9,3%
	Rai 3	plnoformátové	8 730	1 346	15,4%
Holandsko	NPO1	plnoformátové	8 807	2 015	22,9%
	NPO2	plnoformátové	8 400	3 336	39,7%
	NPO3	plnoformátové	8 992	1 163	12,9%

Země	TV stanice	Zaměření	Vysílání celkem - hodiny	Umění, kultura, vzdělání a věda - hodiny	Umění, kultura, vzdělání a věda - procenta
Polsko	TVP 1	plnoformátové	8 233	722	8,8%
	TVP 2	plnoformátové	8 289	520	6,3%
Portugalsko	RTP 1	plnoformátové	8 784	60	0,7%
	RTP 2	plnoformátové	8 784	431	4,9%
Slovensko	STV1	plnoformátové	8 784	470	5,4%
	STV2	plnoformátové	7 641	1 425	18,6%
Slovinsko	TV Slovenija 1	plnoformátové	7 296	924	12,7%
	TV Slovenija 2	plnoformátové	5 714	955	16,7%
	TV Slovenija 3	parlament/vláda	8 070	856	10,6%
Španělsko	La1	plnoformátové	8 784	644	7,3%
	La2	kultura/vzdělání	8 784	4 992	56,8%
	24h	zpravodajství	8 784	461	5,2%
	Clan	dramatika	8 784	4	0,0%
	TDP	sport	8 784	209	2,4%
Švédsko	SVT 1	plnoformátové	8 228	699	8,5%
	SVT 2	plnoformátové	5 369	1 165	21,7%
	Barnkanalen	děti	5 049	59	1,2%
Švýcarsko-něm.čas	SRF 1	plnoformátové	8 781	2 234	25,4%
	SRF zwei	zábava	8 782	533	6,1%
	SRF info	zpravodajství	8 784	897	10,2%
Švýcarsko-ital.čas	LA 1	plnoformátové	8 784	810	9,2%
	LA 2	plnoformátové	8 784	474	5,4%
Velká Británie	BBC1	plnoformátové	14 073	814	5,8%
	BBC2	plnoformátové	9 064	1 381	15,2%
	BBC3	plnoformátové	3 697	341	9,2%
	BBC4	kultura/vzdělání	3 159	2 070	65,5%
	CBEEBIES	děti	4 324	228	5,3%
	CBBC	děti	4 139	0	0,0%
	BBC ALBA	manšiny	2 625	2 097	79,9%
	BBC NEWS	zpravodajství	8 784	0	0,0%
	BBC PARLIAMENT	parlament/vláda	8 784	0	0,0%

Zdroj: EBU MIS Survey, data za r. 2012

Závěr

Česká televize znovu bude patřit mezi vysílatele, kteří vzdělávání věnují maximální možný prostor i v rámci srovnání s ostatními evropskými zeměmi. Česká televize dlouhodobě, jak ukazuje poslední analýzy EBU z roku 2012 (Evropská vysílací unie) patří mezi vysílatele s nejvyšším podílem vzdělávacích pořadů v rámci veřejnoprávních médií v Evropské unii. Za vyzdvižení stojí zvláště kanál ČT2, který patří z hlediska podílu vzdělávacích pořadů mezi TOP 5 evropských plnoformátových stanic s nejvyšším podílem vzdělávacích pořadů na celkovém čase.

Velmi příznivý vývoj jsme v posledním roce zaznamenali ve vlastní tvorbě vzdělávacích pořadů, kde jsme dosáhli v součtu čistě vlastní tvorby, zakázek a vlastních koprodukcí podílu až 80 % na všech programech.

Nárůst vzdělávacích pořadů je způsoben i novými kanály ČT :D a CT art . Zejména ČT :D díky vzdělávacím pořadům oslovuje daleko více i dětské publikum, než tomu bylo v minulosti a očekáváme, že tak to bude v roce 2014.